

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalról illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petisitor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben posta utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

A mi ezélünk.

A „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület” ide s tova teljesen megalakul. Az aláírási ívek szét vannak küldve; megindult a mozgalom minden felé, hogy egyenkint és összesen megtegyük azt, a mivel az édes anyának, a hazának tartozunk.

És jól is van ez így. Hadd lássák meg azok, kik aljas, önző érdekek szolgálatában állanak, hogy nemcsak szeretjük a hazát, de tenni és áldozni is tudunk és akarunk ott, hol érdekei tőlünk ezt megkívánják.

De hát mi is e mozgalomnak célja?

A közművelődés és a mi ezzel karöltve jár, a közjólétnek előmozdítása, hogy kicsiny és nagy, ifju és öreg rang és nem különbség nélkül, — ha legszentebb kötelességeit teljesíti a haza iránt, — egyenlően boldog legyen.

Hogy e magasztos célt, daczára annak, hogy általános szellemi, erkölcsi és társadalmi érdekekkel jár együtt, — nem minden nehézségek nélkül fogjuk elérni, — könnyen megítélhetik azok, kik meggyékné sajtóságot viszonyait ismerik s az egyes tüneményeket, melyek koronkiut felmerülnek, figyelemre méltatják.

Ugyanis a felvidék tótajku lakossága kétféle. Az egyik rész ott harezolt velünk Branyiszkonál, s a szabadságharez alatt velünk együtt véreztek annak fia az alkotmányért, végig harezolva a titánok harezát; a másik rész közönyösen nézte az óriási küzdelmet oduból s midőn hazánk felett sötét felhők tornyosultak, s a tulnyomó erő előtt, — melynek diadalrajutását az egyenetlenség is elősegítette, — meghajolni valánk kénytelenek: előnyomultak rejtekeikből, hogy osztozzanak a zsákmányon, mely hitök szerint végkép megtörve hevert lábaik előtt.

Az elsőket megmenteni, az utóbbiakat semmivé tenni a legfőbb célja minden igaz hazafinak valás és nyelv különbség nélkül.

Ily célok elérése lebegett meggyékné bizottságának tagjai előtt, midőn 100-as bizottságát kiküldte, hogy a megye területén magyar közművelődési egyesületet szervezzen. Ez vezette a bizottságot, midőn az alább közlött alapszabálytervezetet megalkotta, s épenezért hisszük, sőt tudjuk, hogy

rövid idő alatt ezren meg ezren fognak sorakozni a kibontott zászló alá, mely meggyékné bérczei közt lobog s az általunk szervezendő testület egyik szemelendéje azon phalauxnak, mely hazánk épségét, jogait a külső és belső ellenségtől megvédeni egyiránt hivatva van.

A „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület” alapszabály-tervezete.**I. Az egyesület czime, székhelye és célja.**

1. §. Az egyesület czime „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület”, mely czim egyuttal az egyesület pecsétjének köriratát képezi.

2. §. Az egyesület székhelye Rimaszombat.

3. §. Az egyesület célja: Gömörmeze területén a népnevelést előmozdítani s annak nem magyarajku lakói között a magyar nyelvet és hazafias érzüleket terjeszteni és fejleszteni. E cél elérésére az egyesület kisdédóvó intézeteket, elemi népiskolákat az illetékes hatóságok közbejöttével állít, a meglévőket segíteli, felszereli, a népnevelés terén, valamint különösen a magyar nyelv és hazafias szellem terjesztésében érdemeket szerzett tanítókat jutalmazza; a szegény, szorgalmas tanulókat tankönyvekkel és ruházzal ellátja; az iskolai és népkönyvtárak, továbbá olvasó-, gazda-, vagy iparoskörök szervezését támogatja és ilyeneket maga is létesít. Ezen kívül feladatának betöltésére minden törvényes eszközt felhasznál és erkölcsi befolyásának egész súlyával oda hat, hogy a magyar nyelv és hazafias szellem a társadalom minden rétegében elterjedjen és meghonosodjék.

4. §. Az egyesület céljának elérésére egyrészt az alapítványok kamataiból, a rendes és pártoló tagok évi tagságdíjaiból, másrészt gyűjtések, adományok s mindennemű előadások stb. jövedelmeiből merít erőt.

II. Az egyesület védnöke.

5. §. Az egyesületnek védnöke van, ki a közgyűlés többsége által választatik.

III. Az egyesület szervezete.

6. §. Az egyesület önként vállalkozó tagokból alakul, kik ebbeli szándékukat kötelező aláírásukkal jelentik ki. Az egyesületbe férfi és nő, valamint erkölcsi személyek és testületek egyiránt beléphetnek, egyenlő joggal és kötelezettséggel.

7. §. Az egyesület alapító, rendes és pártoló, valamint tiszteletbeli tagokból áll:

a) Alapító tag az, ki egyszersmindenkorra 50 frtnyi alapítványi összeget tesz le, vagy magát 5 egymásutáni éven át 10—10 frt. lefizetésére kötelezi, mely kötelezettség az illető alapító halálának esetére örökösire is átszáll.

b) Rendes tag az, ki kötelezi magát az egyesület pénztárába 5 egymás után következő éven át, évenként legalább 2 frtot fizetni.

c) Pártoló tag az, ki az egyesület céljainak előmozdítására bármikor és bármennyű pénzádománnyal járul, vagy pedig értékesítés céljából elhasznált ruhaneműeket vagy egyéb tárgyakat felajánl.

d) Tiszteletbeli tagokat csak a központi igazgató-választmány ajánlatára a rendes közgyűlés általános szavazattal választ.

8. §. A Gömörmeze területén működő tanítók állásuknál fogva, a tagsági díj lefizetése nélkül is lehetnek az egyesület rendes tagjai.

9. §. Az egyesület tagjai illetményeiket minden év június haváig Rimaszombatban, az egyesület pénztáránál fizetik le és erkölcsi kötelességöknek tekintik az egyesületet új tagokkal gyarapítani.

10. §. A tagoktól a netalán hátralékban maradt tagilletmény kétszeri megintés után késedelmi kamataival együtt törvényes uton is behajtható. — Ha valamely rendes tag elhal, és halálának évére eső járulékat az egyesület pénztárába juttani elmulasztotta, ezen évi díj lefizetésére a netán levő hátralékokkal együtt örökösai is kötelezettek; a jövőre nézve azonban minden kötelezettség megszűnik. A mennyiben a rendes tagsági idő 5 év s az 5-ik évben a tag kiléptét az elnöknel vagy az igazgató-választmánynál be nem jelenti, további 5 évre lekötöztetnek tekintendő.

11. §. Az egyesület alapítókéjét az alapító tagok által letett alapítványi összegek és örökhagyományok képezik; minden egyéb jövedelem az alapítóke kamataival együtt az egyesület közvetlen céljaira fordítható.

12. §. Az egyesület ügyeit vezeti:

a) A közgyűlés,

b) A központi igazgató választmány.

13. §. A közgyűlés rendes és rendkívüli. Rendes közgyűlés előleges meghívása mellett évenként egyszer, augusztus hóban tartatik. A gyűlés helyét az előző közgyűlés állapítja meg; rendkívüli közgyűlés szintén oly módon, mint a rendes, de csak akkor hívandó össze, ha a központi igazgató-választmány, vagy 20 tag úgy kívánja. A közgyűlésen szavazati joggal bir az alapító és rendes tag. Ervényes határozat hozatalára legalább 30 tag jelenléte s ezeknek általános szótöbbsége kívántatik meg. Ha egy szabályszerűen kihirdetett közgyűlés határozatképtelenség miatt meghiusul, újabb közgyűlés hirdetendő melyen a jelenvők a meghiusult közgyűlés napirendje felett, — tekintet nélkül számukra — határoznak.

14. §. A közgyűlés:

a) Saját kebeléből választja 5 évre az egyesületi elnököt, alelnököt, felügyelőt, titkárt, pénztárnokot, ügyészt és 12 tagot a központi igazgató-választmánynak.

b) Elintézi a központi igazgató-választmány évi jelentését és határoz ennek kapesán beterjesztett indítványok, és

T Á R C Z A.

Szép Lenke.

— Monda. —

A szép Gömörben kis halmok alatt,
Hol bujósdit játszik az est szele,
Szerény falueska, melyről felmaradt
A nép ajkán ez egyszerű rege.

Gömörbe járt Huba vezér
Es sergében sok levante.
Néhány napi ostrom után
Gömör várát be is vette.
Ott volt vele Lenke lánysa
S Kesergő, hű szeretője. —
De mihaszna nem akarta
Huba, hogy ő legyen vője.

Hogy bevette Gömör várát,
Felütötte ott a sátrat.
Szépnek látszott a Sajó völgy
Sikeresnek a vadászat.
Ott a Cselény, e nagy erdő;
Sok száz meg száz vaddal telve. —
Vadat üzni, vadat fogni
Vágytól ég a sok levante.

Harsog a kürt, felkészülnek.
Kezeikben nyil és kopja.
Gyönyörűség nézni őket,
Mint repülnek a vadonba.
Ott van köztük a szép Lenke,
Büszke ménje ott repíti.
Szép szemének hő sugára
Az ifjakat fölhevíti.

Hát Kesergő, szép Kesergő
Hol maradt el, merre kékik?

Csörgve lejtő, csörgve futó
Patak partján szive vérzik.
Menni készül, messze, messze,
Tul az erdőn, tul a bérczen,
A hol szive a szép Lenkét
Feledni tudná egészen.

Csak még látná egyszer, aztán
Könnyebb volna utra kelni.
De jobb emigy, hiszen akkor
Elfelejté mit kell tenni.
Zöld pázsitra dül a parton
Hallja távol a nagy lármát.
Hej! azok a vadászskürtök,
Mind őt hívják, mind őt várják.

Álmodozik. — Im feléje
Az erdőből egy ló vágdat.
Arkón-bokron vad rohamban
Száguldozik a bős állat.
Szép lovagja lehanyatlott,
Csüggő feje vérrel fedve.
Kesergőben meghül a vér,
Mert a lovag — a szép Lenke.

Egy pillanat, — megragadja
A vadult ló zablát, fékét.
A másikban elvesziti
Egy sóhajjal itju éltét.
Mert a ló a bős rohamban
Homlokán mély sebet ejtett. — —
Egyesültek a halálban,
Kik egymásé nem lehettek.

Volt vad elég, de gyásza is
A vezérnek, jó Hubának.
Őz táltosok szempilláin
Hő könnyesepek csillogának.
Kérdezed tán, hol ásták meg
A két halott közös sírját?

Kicsiny patak ringó keblén
S a hűs habok elboríták.

Huba vezér még azon nap
Daliát utra készíti.
Mély bánatját harez zajában,
Majd talán csak elfelejti.
A kis patak zug és zokog.
A halottak elesvegnek. —
— — — — —
Lenke névre falu épül
A zokogó patak mellett.

A szép Gömörben kis halmok alatt,
Hol bujósdit játszik az est szele. —
Áll a talucska, melyről felmaradt
A nép ajkán ez egyszerű rege.

Szabó József.

A bosszu.

(Beszély.)

Irta: H. Tóth József.

Meghagytam, szigoruan megparancsoltam, hogy egy óra mulva honn legyen, akár sikerül felfedeznie tartózkodási helyét, akár nem. De ugy látom, hogy Nina ép oly gonosz, mint ravasz; de ha megcsal, elárul, reszkessen! Én nem akartam beavatni titkomba . . . Miért is fogadtam el szolgálatát. Nem jobb lett volna-e visszautasítani? Egy komornával szövetséget kötni? Kell-e nekem bosszum végrehajtásához segély? Nem elég erőt ad-e nekem bosszut ohajtó szerelmem? Talán kihalt volna keblemben a kötelesség, a becsületérzet? Hát jegyesem halálos ágyánál tett ünnepélyes fogadalmam mind, mind elmosódott volna bosszút, véres bosszút? szomjazó szivemből? Most kellene talán visszalépnem? Félre elmét kábító sötét gondolatok! . . . Hogy tudtam pillanatig is ily eszmékké tépelődni. Hisz Kálmán halálos ágyánál megfogadtam, hogy addig, míg ő, a hű, kaczér, e cifra báb, az emberek életével mint játékszerrel játszó szörnyeteg

javaslatok felett. — Önálló indítványok a közgyűlést megelőzőleg legalább egy nappal az elnökhöz nyújtandók be.

c) Megállapítja a jövő évi költségelirányzatot.

d) Bizottságilag megvizsgálja a pénztárnok által be-terjesztendő évi számadásokat a ezen bizottság jelentése felett határoz.

e) A megye területének azon vidékén, hol a részvét tömegesebben nyilvánul, a szükséghez képest külön vidéki köröket alakít.

f) Meghívásra bizonyos számú képviselőket választ az országos nagygyűlésbe.

g) Működéséről szóló évi jelentését a megye törvényhatóságának bemutatja.

h) Szükséghez képest módosítja az alapszabályokat és a 25-ik § értelmében az egyesület esetleges feloszlása iránt határoz. A közgyűlés jegyzőkönyveit az elnök és az e végből nem tisztviselő és a választmányon kívül álló tagok közül 2 tag hitelesíti.

15. §. A központi igazgató-választmányt képezik az egyesület tisztviselői és a beválasztott 12 tag.

16. §. A központi igazgató-választmány intézi az egyesület összes ügyeit s e végből negyedévenként ülést tart, elintézi az egyesületi felügyelő és a vidéki körök javaslatait, megállapítja az elnök által kiutalványozandó kiadásokat, az időközben megüresedett tisztségeket a legközelebbi közgyűlésig helyettesítés által betölti. A központi választmány ülésein a jelenlevők szavazattöbbsége dönt.

17. §. Az elnök, vagy akadályoztatása esetében az alelnök képviseli az egyesületet a törvényes hatóságok s magán személyek előtt, peres ügyekben pedig az egyesület képviselése meghatalmazza az ügyészt; az elnök vagy helyette az alelnök hívja össze a közgyűlést és a központi igazgató-választmány negyedévi üléseit, ezeken elnököl és végrehajtja ennek határozatait; a titkár segítségével viszi az egyesület levelezéseit, átveszi az egyesülethez intézett megkereséseket és jelentéseket s ezeket az illetékes ülések elé terjeszti; főgondnoka a pénzügyletnek, minden egyesületi okmányt aláír s utalványozza a kiadásokat.

18. §. A felügyelő készíti a felállítandó kisdóvodák, iskolák tervezetét s azt, valamint a lakosság magyarosodásának előmozdítására irányuló javaslatát, a központi igazgató-választmány elé terjeszti; javaslatot tesz a tanítók és tanulók jutalmazására, továbbá az iskolai és népkönyvtárak gazda- vagy iparos-körök szervezése iránt; felügyel az egyesület alkotásaira s ezekről felvévenként szükség esetén többször is a központi igazgató-választmányhoz jelentést tesz.

19. §. A titkár vezeti a közgyűlést és a központi igazgató-választmány üléseinek jegyzőkönyveit s végzi az elnök által rája bízott írásbeli teendőket. A titkár évi tisztelet díjat nyer, melyet a központi igazgató-választmány ajánlata alapján a közgyűlés határoz meg.

20. §. A pénztárnok beveszi nyugta mellett a befolyó járulékat s eszközli elnöki utalványozás mellett a kiadásokat a köz- vagy igazgató-választmányi egyesülés utasítása szerint, ezekről rendes könyvet visz és a közgyűlés által kiküldött számvizsgáló bizottság elé június végével berekesztendő okmányolt számadást terjeszt.

21. §. A vidéki köröknek jogukban áll a beszédett vagy gyűjtött összeg 1/3-át saját céljaira elszámolás mellett felhasználni; másik harmadának hova fordítása iránt a központi választmányának javaslatot tenni s ezt valamint a központi célokra felhasználandó harmadik harmadot beszolgáltatni. Az alapítványok azonban azok kamataival mindig az igazgató választmány által kezelendők és felhasználandók

IV. Az egyesület megalakulása és feloszlása.

22. §. A „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ Gömörmezei törvényhatóságának támogatása mellett mihelyt 100 alapító és rendes tagja van, azonnal megalakul.

23. §. Az egyesület azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott célját és eljárását, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által, a mennyiben további működése által az állam vagy az egyesületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnének, haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legfontosabb megtartására, különbeni feloszlás terhe alatt, köteleztetik.

24. §. Feloszlás esetében az egyet vagyona a gömörmezei törvényhatóság felügyelete alatt álló nemzeti

megalázza, a porba tiporva nem lesz, ez arezon mosolyt nem fog látni senki. . . De hol lehet már annyi idő óta az a Nina, miért késlekedik? Lehetetlen, hogy itt ne lenne az a büszke démon!

Majd a türelmetlen várakozást is megunva, egy könyvet vett kezébe. De a könyv sem nyújtott szórakozást, nyugodtságot. Minden során, minden betűjén egy halvány, véres árny vonult végig. A halvány, beesett szem oly kísérletes volt a szemeződörben. Az egész arcz oly hideg. A kis szöke bajszától beáryalt finom metszésű szája, mely annyi érzéki bájtt tükrözött vissza, mely oly forrón tudott esőket adni — hideg volt. A nyak, mely a szép szöke hajtól beáryalt főt tartá merev. . . Ejh, félre sötét rémképek! . . . De nem, nem; hisz az mind igaz. . . hisz jól esik ezeket látnom lelki szememmel. Ez nem rémkép, ez mindj igaz, irtózatossal valóság, mely engem már két évtől gyötör; de semmi, csak ujjulatok meg emlékezetemben ti borzalmas események, ezzel emlékeztettek engem, halálos ágyánál tett eskümrre. És eskümet meg fogom tartani ne féljetelek.

— Ah, te hiéna! elvontad tőlem azt az örömet, melyet neked csak óriási áldozatok árán sikerült bűnös öntudattal élveznem; megfosztottál attól a boldogságtól, melyet neked sem sikerült elérnem. Elvetemült gonoszság! rut önzésedben mindent magadnak akartál megszerezni. És nagy részben elérted ezéledat. Te boldog én boldogtalan vagyok; de várj, eljön még a visszatérési órája!

Majd ismét szelidebb képekben tűnt fel előtte a mult. Szép, 20—22 éves ifjú ül mellette; csaknem gyermek még s ő oly rajongó szerelemmel hallgatja minden szavát; s elmerül a szerelem boldogságában, mintegy fáradtan hajtja le szép fejét kedves vállára s úgy néz fel égő szerelemmel annak beszélő ajkaira; s midőn az ifjú bevége elbeszélését, egy tüzes esőket nyom a bálmuló ajkakra, majd hevesen magához öleli s esőkokban fűrészi a kedves arcot, — s a nő a szerelem ártatlan odaadásával simul a dobogó szívhez. . .

De ez a látvány is eltűnik, s helyét ad az előbbi borzalmas képnek. A kellemetlen esemény okozta érzés benyo-

alaphoz külön kezelés mellett esatolandó s annak céljaira használandó fel addig, míg új hasonirányu egyesület nem alakul.

Kivonat.

A szabadság-harcz-szobor érdekében kiküldött megyei bizottság Rimaszombatban az 1883. évi június hó 19-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

1. Elnök alispán a bizottság tagjait szívélyesen üdvözölvén, előadja miszerint a budapesti központi szabadság-harcz-szoborbizottság megyebizottsági közgyűlésünk azon hazafias határozatát, hogy e megye területén a szobor-alap javára megindítandó gyűjtések szervezésére és rendszeres vezetésére kebelebből bizottságot alakított, őszinte örömmel üdvözölvén f. é. május hó 16-án 194. sz. a. kelt levele kíséretében közvetlenül bizottságunkhoz, a bizottság tagjai részére a szervezet egy-egy példányát és minden ezer lélek után egy gyűjtő ivet számítva, összesen 150 db gyűjtő-ivet küldött meg. Felhívja ennélfogva a bizottságot, hogy a gyűjtés megindítása iránt ezélszerűen intézkedjék.

A honalapítás ezredéves fordulójának megünneplése alkalmából az 1848/9. évi önvédelmi harc művészi megörökítésére, az ország nevében Budapest fővárosban nemzeti adakozásból emelendő ércszobormű létesítéséhez törvényhatóságunk is teljes készséggel járulni kívánván, a folyó évi márczius hó 20-án tartott közgyűlésből 2430. sz. a. kelt határozatával a gyűjtések megindítására és rendszeres vezetésére bizottságot küldött ki.

Ezen kiküldetés folytán bizottságunk, midőn feladatának teljesítésére az első lépést a gyűjtések megindítása által megtenni kívánja, el nem mulaszthatja meggyénk minden hazafias ezél iránt fogékony és áldozatkész közönségét e valóban hazafias eszme megvalósításának pártolására a legmelegebben felhívni.

És míg bizottságunk teljes reménnyel számít közönségünk áldozatkészségére, a siker biztosítása érdekében teljes bizalommal fordul vidékenként azon egyesek közreműködéséhez, kiknek bizalmától oly méltán remélhető, hogy e hazafias szent célnak, — mint minden nemes eszmének a multban buzgó apostolai lesznek, — és bizottságunk őszinte felhívásának megfelelően, a megjelölt körben a gyűjtéseket teljes erélyvel és a nemes ezélhez méltó buzgalommal fogatosítják.

A gyűjtés a lehető legszélesebb körben házaként — tekintet nélkül az adomány esekélyességére — fogatosítandó, mivel nemcsak hogy minden krajczár nevelje az alapot, de kell, hogy a nemzet könyve is minél több hazafi és honleány nevét tüntethesse ki, mint olyanokét, kik a nemzeti ügyért ez uton is áldozatot hoztak filléreikkel.

Mivel csak így lesznek annak idején a szabadságharcz szobrára e szavak méltán bevésendők: „Emelte Magyarországot szabadságszerető népe.“

Az ivartörk egyszerűsége felkértem, hogy a gyűjtő ivekkel együtt kiküldött felhívást, az illető községekben kiosztván, a gyűjtést teljes erélyvel és buzgalommal indítsák meg, a begyűlt összeget pedig az elszámolás tárgyát képező gyűjtő ivekkel együtt a gyűjtés befejezése után — mindenesetre azonban folyó évi augusztus hó végéig Szon t a g h Bertalan alispánhoz, mint a bizottság elnökéhez beküldeni el ne mulasszák.

Megjegyeztem, hogy a hivatalos levelezéseknél „a szabadságharcz ügyében portómentes“ kifejezés a borítékra mindenkor reá vezetendő.

Kelt mint fent.

Jegyzette

Bornemisza László, biz. jegyző.

Levelezések.

Beje, 1883. július 6.

T. szerkesztő barátom! Miután örömmel tapasztalom hogy lapodban a nevelés és tanítás szent ügyét előmozdító bármikieskie mozzanatnak szívesen nyitsz tét; ime közlök veled én is e szakba vágó egynémely dolgot.

Egyházmegyénk tornallai népkiskolai szakaszának értekezlete július 2-án Hubón tartott meg. A kitűzött időre a

mása nem távozik oly hamar. Az eszme nem képes ily benyomások következtében szelidebb képekkel foglalkozni. . . Majd hirtelen felugorva ültéből, könyvét messze dobja magától. Midőn a bosszu érzete fogja el lénye egész valóját, az agynak nincs nyugodt gondolata, a kedélynek nincs meg az a szelid érzelme s az akaratlak nincs meg az a nyugodt önmegtartóztatása.

— De hol járhat már az a Nina? Itt hagy engem a kétségbeesés és nyughatatlanságok közepette. Már négy óra. Délután két órakor ment el. Két egész órája hogy várom. Vajjon sikerül-e? óh ha tervem megfiusulna! . . . de nem, nem lehet az, hogy a bünt előbb-utóbb utól ne érje a büntetés, — válaszolt s a szobát lézaz izgalommal lépdeltévegig.

— Boesásson meg asszonyom, hogy oly sokáig voltam kénytelen várakoztatni. . .

— Csak hogy itt vagy! Szólj csak szólj, miesoda eredményenyl jártál?

— Legmerészebb vágyainkat is tulhaladta az eredmény asszonyom. A mint innen eltávoztam, mentem egyenesen át a felső-utczán; innen befordultam az Angyal-utczába. Megnéztem a „Forgó“ vendéglőt is; de itt sikertelenül jártam.

— Hát mért nem követted utasításaimat?

— Követtem asszonyom. Mindjárt rájövök. — A mint a „Forgó“ vendéglőből eltávoztam, asszonyom parancsa szerint, mentem egyenesen az „Ujvilág“-ba. Itt az utazók névsorát mind végig néztem; de azt a nevet nem találtam. Egy pinczér, ki szolgálatkészségével majd megölt, adott végre utbaigazítást. Egy nagyon szép nő, mint ő mondá, jött oda, egy híres színészről Pestről Laura álnév alatt. Dicsérte, hogy a szép nő egyike a leghíresebb comiceusoknak. Városunkban, mint tudja asszonyom, holnap nyílik meg az új színház, s a színház igazgatójának sikerült e nőt vendégszereplésre megnyerni.

— Csak a dologra, Nina!

— Mindjárt, asszonyom. A pinczért felszólítottam, hogy, mutassa meg nekem e nő szobáját, nem mulasztván el egy forintost a markába nyomni. A pinczér egy hosszú

tagok „2“ kivételével pontosan megjelentek. Már 1/4-ed tíz-kor Kiss Miksa hubói tanító a nagy fekete tábla előtt praelegált, meglegő ügyességgel tartván próbatanítást a számtan és földrajz elemeiből. Az előadás bevégeztével élénk s üdvös hatásu eszmecsere folyt a hallottak felett, s Kiss Miksa ur általánosán megdicsértetett. Ezután — a sorrend szerint — a tanítói elnök hivatalos levele olvastatott fel, a mely noha egyébről sem tesz — ezuttal — említést, mint arról, hogy a tanítói nagy gyűlés július 26. Tornallyán leend, mégis mintha csak utasítva lettünk volna több tanügyi s egyleti kérdéseket vitattunk s oldottunk meg. Majd fájón vettünk tudomást a szegény aggtelki tanító Urbán Endre kartárs tüzeséről, s megragadva az alkalmat, a 7 tagból álló szegény kis körben gyűjtést eszközöltünk, s ime az égett sebre hegesztő balzsamot, igaz részvétünk jeléül 10 frotot és egy véka életet ajánlottunk fel! Ezután felolvastatott körlelkész által két szerény munka. Az egyik „azon jó viszonyról beszél, melyben a lelkésznek és tanítónak egymásiránt lenniök kell.“ Lehetőleg igyekszik kifejezni s okadatolva bebizonyítani, hogy e jó viszony mint áldás száll az anyaszentegyházra, a nevelés és tanítás szent ügyére. Fődolog ugymond — hogy ugyanazon egy ezélra, a szellemi élet fejlesztésére — egyenlő eszközökkel — törekedjenek, mert csak így lehet a kor igényeinek megfelelő irányban mozogni, így lehet sikeres lendületet adni mindennek, mi az egyházra, községre és társadalomra üdvös hatásúnak mutatkozik. Szóval, a két egyházi hivatalnokot, a köztük fenálló jó-viszony oly tetterőre segíti, oly tevékenységre lelkesíti, hogy mikor ök egymást támogatva, magasatos feladatok megoldására együttes erővel befolyanak: ott a közügy hatalmas lépésekben halad előre. . . stb. stb. A másik munka czime: „a közvizsga a népkiskolában nem biztos mérvfoka sem a tanuló előhaladásának, sem a tanító szorgalmának!“ Am álljon it — ha úgy tetszik — néhány vonás e néből:

Első tekintetre úgy tűnik fel, hogy alig is lehetne más módon megtudni, mint a nyilvános examen alapján azt, hogy mennyire haladtak a növendékek egy bizonyos időközben a tökélyesbülés végetlen pályáján előre, mit sajátítottak el a tudomány végetlen kincsárából, és — a mi ezzel szoros összeköttetésben áll, — miként járt el a tanító hivatalos kötelessége teljesítésében??! Már hogy ezen magasatos ezél a közvizsgálatok által elérhető volna, szabad legyen kétségbe vonnom. Tekintsük a körülményeket. Jól tudjuk, hogy ezek a nyilvános vizsgák többnyire vasárnap, leginkább a helybeli lelkész vezetése alatt, a presbiterium, a szülék s egy-két benevolus auditor jelenlétében szoktak véghezmenni, kiktől természetesen nem maradt, nem maradhatott el a tanító iránti rokonszenv vagy ellenszenv némi árnyalata sem. — Ki áll jót érte, vajjon emez ellenszenv indulatu hős nem fog-e csakugy vaktába belekötni, nem fog-e működése felett kárhözhatólag handabandázni; avagy másrésztől a rokonszenv nem fogja-e pazar kezekkel osztogatni a jutalmat, az elismerést, habár erre érdemtelven volna is? Tapasztaláson alapult tény az is, hogy egy iskolának megvizsgálására, — hol a növendékek létszáma 50—80-ig megy fel, — két-három órai időnél több nem fordítatik, ismeretes aztán ebből folyólag amaz időrövidség szülte elhamarkodás, mondhatók kapkodás, miszerint elég van téve a hallgatók kívánatának, ha a gyermek néhány szót, meg lehet épen valamely értelmes mondat kellő közepéből kiharapva, teljes készséggel, magasba röpkedő hangon ugyan- csak elkialt, s készen van a kitűnő vagy dicséretes osztályzat. Ez tény! Itt nem az tűnik ki, hogy mit és miként tanítanak, hanem sokkal inkább az, hogy hogyan tanultatnak, magoltatnak. . . Tisztelet a kivételeknek! De én állítom, hogy a legtöbb helyen így van! Nem az életnek, nem a gyermeknek, de a szüléknek és hallgatóknak tanítanak!! Vennéd csak elő azt a „tantervet“, melyet egy szakbizottság dolgozott ki, melyet bizonyos pontig fel kellene ölelnie, s a tananyag mennyiségét a tanítványokba átláptálnia, mondom vennéd csak ezt elő, azonnal osztanád tapasztalaton alapult meggyőződésemet!

Ne higgye azonban senki, hogy én a közvizsgálatoknak határozott ellensége volnék. Nem, a világért sem! Hisz tudom én azt, hogy a nép, mely iskoláit létesítette és fentartja, — azon elvnel fogva, hogy mint alapítónak joga van ahoz, — méltán megkivánhatja azoktól, kikre az intézmény szellemi sorsát bízta, hogy működésükről neki számot adjanak; anynyival inkább, mert prot. egyházszerkezetünk már alapjában

folyosón végig vezetett, majd ismét hirtelen befordult egy másik szárnyrészbe. Itt egyszerre megállott s a szobára mutatott. Az ajtó fölött egy táblán a 13-as szám állott.

— Ah, 13! Ugy látszik ez végzetes szám lesz ránkéve — szolt közbe a szép nő bosszut villámzó szemekkel. Nos Nina, van-e még mondani valója?

— Még nem mondtam el mindent asszonyom.

— Folytassa hát, de gyorsan, mert időnk rövid s tenünk kell.

— A pinczért megkérdeztem, hogy nem tudja-e mért választott az a nő az udvarra s nem az utczára nyíló szobát s azt felelte, hogy az utczára nyíló szobák már mind el voltak foglalva, mikor az idegen nő megérkezett; de miután előre nem hagyatott fenn szobát a maga számára kénytelen volt a még el nem foglaltak közül választani. Alig hogy ezeket mondta a pinczér, erős ruhasuhogást hallottunk a szobában. Alig volt annyi időnk, hogy az ajtó elől félre huzódhassunk, kinyílt az ajtó és . . . asszonyom . . . előttünk állott a kitérem.

— Megösmerted?

— Meg asszonyom. Ámbár ő reám sem pillantott. Még mindig oly büszke, oly szép. . .

— Szép? Tehát még mindig szép! Jól van; ez iszonyu szépsége nem sokára eltűnik. Ő megmérgezte életemet, én szépségem mérgeztem meg. Ah, mint fog ez esni hiúságának, ha az eddigi büszke szépséget mindenki lenézéssel fogadja. Várj gonosz, kaczer hölgy, oly sivárrá teszem életedet, mint te az enyémet. . . Nina szükségem van rád — szoltott komornájához.

— Parancsoljon asszonyom.

— Ül ide mellém.

A komorna és az urhölgy bizalmasan közelitettek egymáshoz. A bosszu érzete vonz s nem néz az előítéletekre. Így történt e két nővel is. Nina húséges társnője volt urnőjének a bosszuban. Urnőjének nem volt oka kétkedni komornája húségesében.

De térjünk át ez eset előzményére. Hogy megtudhassuk, ki volt e nő, menjünk előbbre két évvel. (Folyt köv.)

feltételezi, sőt követeli, hogy az egyes tagok a közügyek intézetébe nyilván foljanak be. Legyen onnan kirekesztve minden titkoszűrés. A közvizsgálatoknak tehát, már csak a hívek önkormányzati jogának tiszteletben tartása tekintetéből is fenn kell maradni; ugy azonban, hogy azok ne legyenek gépies készsége tanúsító látványos mutatványok, ne legyenek olesó máztól csillogók. Jegyezzük meg: a hamis arany is esillog, a hamis drága kövek az igaziakhoz meglepően hasonlítanak! De jegyezzük meg azt is: szakértők első pillanatra felismerik a fényleni akarást, az értékelenséget. Földolgoz azért, hogy a tanító a tantárgy kezelésében, a növendékek gyakorlatiasan magasabb szempontot vegyen tekintetben, semmi mellékes érdek ne játszon itt soha szerepet, ne tévesztessék csak egy pillanatra is szem elől a célt, melyre az ilyen tanítványok működésének irányoztatnia kell! Ideje volna már annak is, hogy azt a tudatlanságot, készületlenséget fedezgető, takargató, — de e mellett időtrábló, a népet röhöggető, a templom vagy iskola komoly méltóságát mégis csak sértő intrincus verseleket mellőznök el, s helyettök inkább hazafias szellemű darabokra szorítkoznánk.

Ime — kivontosan — ez szerény, véleményem a nyilvános közvizsgálatokról, hogy t. i. bár az jogosult és fenntartható, de nem esalhatlan mérv jele sem a növendék előhaladásának, sem a tanító működésének! Tisztelet újra a kivételnek, kik magá tudja és érzi legjobban miként sáfarkodik, de meg a vizsga folyamán is nyíltan kitűnik az.

A mi egyházunkban a nyári vizsga mult június 24-én ment végbe, és pedig mondhatom igazi „kitűnő” osztályzattal. A növendékek bátor, szabatos, talpraesett felelete mindnyájunkat meglepett és elragadt. A gyermek jószívű barátja az öreg Dapsy Pál ur csupa öröm ezen a napon. Lehajlik a köré sereglett gyermekekhez egyenként és mindeniktől számon kéri szorgalmának gyümölcsét, s aztán megdicséri vagy szeliden jóra inti őket! Most megdicséretet az egész iskola kiesítől fogva nagyig, minden tanítvány „ügyes” tanítójára ítött! Az eredmény egyik otlevő közbirtokosunkat Szentmiklósy Istvánt annyira elragadta, hogy örömeinek jeléül három frót ajánlott fel s tett le kezéhez, hogy azt a legjobban író, olvasó és számoló gyermekek közt osszam ki. E nemes áldozatkészségért, mely majd minden évben ismétli magát, ugy a hála kötelezett gyermekek és szülők, mint egyházközségem nevében a nagyközség előtt is — a közbeesült és tisztelt adományozónak halát mondani édes kötelességemnek tartom és őszinte szívvel ohajtom, hogy adjon a világosság istene neki nemes tettéhez méltó jutalmat, s a szegény népnek sok hasonérmű birtokos atyákat!

Legyen áldás és dicsőség a nevelés szent ügyén!

Batta György, isk. körlelkész.

Esperességi közgyűlés.

F. hó 3-án tartá a kishonti ág. ev. egyházmegye közönsége Rimabrézón évi közgyűlését. — mely a mult évekhez képest igen látogatottnak volt mondható, dacára annak, hogy számosan, kivált a tanítói osztályból nem vehettek benne részt azon okból, mivel az ugyanaz napon Tisztelezon tartott megyei általános tanítói gyűlésre kellett utazniok. — Ott láttuk esperességünk értelmiségének színet, nemkülönben kettőnek kivételével összes papságát, — s a nép képviselői közül is igen számosakat, — kik is reggeli 9 órakor a brézői ódon-templom falai között összegyűlekezvén a „Maradj meg kegyelmeddel” — kezdetű ének két első versének orgona kíséret mellett elzengése s Liszkay János lelkész által előmondott magyar imádság után Ruthényi Béla esp. felügyelő által szívesen üdvözöltettek s közgyűléssé alakultak. — Említésre méltó, hogy az u. n. „panszláv atyfiak” — a magyar istenisztelet alatt künn az után maradtak. — s csak annak végeztével jöttek a templomba. — A magyar szó iránti gyűlöletük tényéhez nem kell kommentár.

Főesperes Czéner Pál ur olvasá terjedelmes s magyar alapossgal, gondnal és esinnal kidolgozott évi jelentését magyar nyelven. Jelentéstevése után főtárgyul jelölé a gyűlésnek a legközelebb életbe léptetendő tiszakerületi egyházzrendelet javaslat feletti tanácskozást, melynek alapjául a nemrég Rimaszombatan ülésezett esperességi bizottság jegyzőkönyvi munkáját terjeszté elő. Az egyházzrendezet javaslat egyes §-ai feletti eszmeesere hosszas, de érdekes és tanulságos volt. A haladás s lelkiismeretbeli szabad meggyőződés s evangéliumi szellemű egyeni hitvallás s joggyakorlás eszméit különösen Szontagh Bertalan megyénk közbeesülésben álló s érdemekben gazdag nagy embere védelmezte azokkal az ultramontan egénekkel szemben kik mindentől idegenkedvén a mi magyar, a magyar lutherana egyházból is egy megesőkönysödött, — haladásra, szabad mozgásra s életkifejtésre képtelen rabszolgá intézetet volnának hajlandók formálni. — melyben nekik volna hatalmuk a sötét középkor excommunicatio jogát gyakorolni azok ellenében, kik nem az ő inyök szerint életet folytatnak, — illetőleg nem járnak minden vasárnap a templomba s az uri szent jegyeket nem veszik annyiszor magukhoz a menyiszer arra minden éven alkalmuk volna. Kívánatuk természetesen, nem teljesedhetett oly meggyőző érvelésekkel szemben mint milyenek Szontagh Bertalan, Marton János nrak ajkairól feléjük hangzottak. — s o'y felügyelő elnökléte mellett mint milyenek Ruthényi Béla ur ez alkalmommal is bizonyította magát. Köszönet a magyar ügy bajnokainak, — ezer köszönet az erélyes elnöknek is, hogy e gyűlésen is, nem félve az ellenpárt részéről jövő támadásoktól, a magyar lutheri egyház önkormányzati szabad fejlődését biztosítani igyekvének. Reméljük a méltóságos s főtisz. egyházközségnek az alkalmommal meg leszen kishonti esperességünk az egyházzrendelet feletti megejtett tanácskozmányi jkvével elégedve.

A iskola s népnevelés mikénti állapotáról Kishont ev. egyházaiban, — sajnos — mit sem tudhattunk meg e gyűlésen — mennyiben a felső-köri dékán — mint jelentésteve — meg sem jelent, — az alsó-köri pedig megjelent ugyan, de mire arra került volna a sor, hogy jelentését olvassa, — már eltávozott; — mit kár volt tennie annál is inkább, mivel tudhatta, hogy hieroglyphes írását aligha lesz képes valaki más, saját magán kívül, elolvasni.

A gyámintézeti számadások s a segélyérti folyamodványok olvasásánál — Haesava elszegényedett leány-egyház iskolája javítására 16 frt 38 kr. segélyben részesült, — Török, — Lukovistya, — Nagy-Keresztur folyamodványai pedig pártolólág határozattal feltérjesztetni a f. é. aug. 14—15. Löcsén tartandó kerületi gyűlésre, — melyre hogy kik kül-

detek képviselőinkül s mi utasítással láttattak el, a jövő számban közlendjük bővebben.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz! Lapunk a mult számmal uj évnegyedbe lépett, minek folytán felkérjük azokat, kik az előfizetéssel hátralékban vannak, hogy az elmaradt összeget postafordultával küldjék be, egyszersmind a folyó évnegyedre az előfizetés megújítására is felhívjuk olvasóinkat. Az előfizetési pénz lapunk kiadóhivatalába (Losonczy-utca 24. szám alá) küldendő.

Szerkesztői nyilatkozat. Hivatalos küldetésben a megelőzőt héten távol lévén, lapunk mult számában oly sajtóhibák esztek be, melyek az egyes kifejezések értelmét oly képen módosították, hogy ezek egyike-másika ily alakban homlokegyenest ellenkezik a magasztos czéllal, melyet, magunk elé tűztünk s a móddal, mellyel e czélt megvalósítani akarjuk, mit lapunk és saját személyünk érdekében kötelességünknek ismerünk nyilatkozatni.

Előléptetés. Szász Károly miniszteri tanácsos első osztályú miniszteri tanácsossá léptetett elő s egyszersmind a középtanodák főfelügyeletével bízott meg.

— **Hymen.** Bodrogközy Ilka kisasszonyt, Bodrogközy Lajos ügyvéd kedves és bájos leányát Brabecz Sándor illetékesbírási hivatalnok jegyezte el. — Áldás kísérelje frigyüket!

Eljegyzés. Kiss Aladár fővárosi közigyűző e hó 3-án tartotta ünnepélyes kézfogóját Tömör Gízella kisasszonnyal, néhai Tömör-Schopper Jenő nagykereskedő kedves és bájos leányával Rozsnyón. A fiatal pár ez alkalommal számos üdvkivánatban részesült ugy a völegény mint a menyasszony rokonai, barátai, barátinói és ismerősei részéről. A kézfogó vidám lakomával volt összekötve, melyet Schopper György püspök, a menyasszony nagybátyja adott. — A szerencsekívánókhoz mi is örömmel esatlakozunk.

A „gömörmezei magyar közművelődési egyesület” érdekében gyűjtőlevelet kaptak: I. Rozsnyó rendezett tanácsú város területén: Stymmel Sámuel, Rosty József, Szontagh József, Schlosser Albert, Nátafalussy Kornél, dr. Marko Sándor, Rombauer Ernő, Hajesy Sándor, Nehrer Mátyás, Hevessy József, Feymann Antal, Vass Károly. — II. Dobsina területén: Gömör Pál, Gömör Gusztáv, Szontagh Márton, Szontagh Boldizsár, Dobay Antal, dr. Pelech János, Nickl Gyula, Szomp Béla, Klein Sámuel. — III. Jolsva területén: Madarász József, Remenyik Károly, Cibur Imre, Madarász Samu, Remenyik Ede, Jurin Sámuel, Veljacek András, Hoznek János. — IV. Nagyrőce területén: Arvay József, Prekopa Károly, Heinez Frigyes, Rőczey István, Alexy Sándor, Csenka Béla, Bárdossy Pál, Szeckay Antal. — V. Rimaszombat területén: dr. Szabó Samu, id. Badinyi Gyula, Bóder István, Institőrész Endre, Glauf Pál, Kovács József (városi tanácsos), Mészáros Bilint, Fábry János, Lukács Géza, dr. Löcherer Tamás, Kubinyi Aladár. — VI. A rozsnói járásban: Sebők Pál, Marton Bertalan, Matolay Bertalan, Fridrich Vilmos, Szarvas János, Kubinyi Géza, Guldenfingen Luezián, Valentini Lajos, Erőssy Lajos, Biróssy János, Szentpétery Géza, Balthazár Antal, Prunyi Ede, Lechner Károly, Matheidesz Gyur, Urbán Mihály, Bartholomeidesz Gyula, Sebők Andor, Vajani Antal, Rozgonyi József, Hodinka Mihály, Beliczky József. — VII. A nagyrőcei járásban: Gallo János, Gál György, Gömör János, Szerényi Lajos, Latinák Frigyes, Vlaho János, Egly Elek, Antalik Endre, Ján Dániel, Maléter Ede, Terray Gyula, Zorkóczy József, Mihalik Dezső, Bencsik E. Weiszhap Lajos, Zimann Dániel, Kuna Aurél. — VIII. A rimaszombati járás területén: Ambrózy József, Setina János, Kubinyi Gusztáv, Knöpfel Károly, Kovács Ferenc, Holich Elek, Pazár Gusztáv, Liszkay János, Id. Putra Endre, Guha Viktor, Kolbenheyer Lajos, Molnár Gusztáv, Okolicsányi Gáspár, Ossko Lajos, Molnár Lajos, Szijszartó István, Hüvössy Lajos, Polgár Károly, Bohoresik György, Okolicsányi Gyula. — IX. A rimaszécsi járás területén: Angyal István, Untener Mihály, Valkay László, Valentinyi István, Lengyel Ábrahám, Lengyel Ferenc, Kovács József, Sándor Béla, Kisgergely Gyula, Stelkovics Károly, Tóth Sámuel, Banyay Ferenc, Szokolay Nándor, Ebeczky Elek, György Frigyes, Kubinyi Andor, Valovich Ferenc, Kellner Péter, Csák Kálmán, Papszász József. — X. A tornallyai járásban: Farkas Gyula, Fekete Nándor, Kellner Sámuel, Kovács László, Molnár Viktor, Lenkey Lajos, Batta Samu, Felföldy Ottmár, Söldös Árpád, Szentiványi Árpád, Tóth Márton, Markus Dénes, Remenyik Andor, Ifj. Hegyessy Sándor, Barna Sándor, Záhonyi János, Mikola György, Szontagh Zoltán, Fischer Gyula, Szuhay Béla, Bálint Dezső, Ragályi Géza, Rudnay József.

Nyári mulatságot rendez a rimaszombati ifjuság ma a „Széchenyi-kert”-ben a helybeli gymnasium javára. Városunk ifjusága, mint évek óta tapasztaljuk, minden alkalmat megragad arra nézve, hogy életjelt adjon magáról s midőn kellemes szórakozást szerez magának és e nemes város közönségének, akkor egyszersmind nem téveszti szem elől azt, hogy a szépet és hasznost egyesíteni lehet és kell. Belépti díj 30 kr. Kezdeté a mulatságnak d. u. 3 óra. Felhívjuk e jótékony mulatságra városunk minden rendű és rangú közönségének figyelmét.

A rimaszombati dalárda folyó hó 16-án nyári mulatságot rendez a szabadkai erdőben, mely társas-ebéddel leend összekötte.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. é. július 12-én délután 3 órakor a kamara saját helyiségében rendes ülést tart. Napirend: I. Elnöki előterjesztések. — II. Miskolcz város piacrendőri szabályzatának véleményezése. — III. A nmélt. m. kir. ministerium 23,503. sz. leirata a czégbegyűzési kötelezettség megsértése tárgyában. — IV. A jolsvai ipartanodai bizottság kérelme az iparkamara segélyezése iránt. — V. Rozsnyó város közönségének kérése az iparkamara segélyezése iránt. — VI. Özd község helypenzszedési jog engedélyezése iránti kérelmének véleményezése. — VII. A kereskedelmi szakosztály javaslata a miskolczi postahivatal személyzet szaporítása tárgyában.

A budapesti állami középipartanoda igazgatósága felhívja mindazon szüléket és gyámokat, a kik gyermekeiket a jövő tanévre a közép-ipartanodába adni kívánják, hogy azokat a nyári szünetre és általuk választandó szakhoz tartozó valamely műhelyben vagy gyárban, az építészeti szakra készüléket pedig építkezéseknél helyezték el, mert ezután

a felvételnél a gyakorlati előképzettség is mind szigorubbán megkivántatik. Azon tanulók, a kik valamelyik középiskola negyedik osztályának bevégezése után lépnek a közép-ipartanodába, jogosítva vannak az egy éves önkéntességre.

Tiszolczon a lefolyt héten tartotta a gömörmezei általános tanító-egylet évi rendes közgyűlését, azonban a gyűlés lefolyásáról térszűke miatt csak jövő számunkban emlékezhetünk meg, valamint az epizodokról is, melyek ez alkalommal itt előadták magukat.

Alapszabály megerősítés. A tiszolezi magyar kaszinó alapszabályai a bemutatási záradékkal elláttattak.

Uj postahivatalok léptek életbe e hó elsejével megyénk területén: Száros és Kövi községekben.

A kolera Egyiptomban mindinkább terjed, sőt egyes hírek szerint már a középtenger némely szigetén is kiütött. E szomorú tény arra birta az európai államokat, hogy minden oly hajót, mely az említett országból, vagy oly helyekről ér valamelyik európai kikötőbe, melyeken kolera eset fordult elő, vesztéggár alá vessenek.

A tiszta-eszlári bűnügy végtárgyalása még mindig tart. Uj meg uj körülmények merültek fel különösen a hulla czempészetre vonatkozólag, minek folytán sok uj tanu behívása vált szükségessé. E tanuvalomások hol a vádlottak előnyére, hol hátrányára vannak, minek folytán még csak sejtteni is alig lehet, hogy a szoros igazság mely részen van.

Azon állami mén, meyről lapunk mult számában megemlékeztünk, gutaütés következtében döglött meg, melyre — a mennyiben tultengésben szenvedett — különben is nagy hajlandósága volt.

Nyugtázás.

Bahéry József pohorellai tanító részére begyűlt adományokról. (III-ik közl.)

Lökősházáról: Varga János 50 kr. Rimaszombatból: Beliczky Viktor 50 kr. P.-Ardóról: Bartal G. 50 kr. Ratkóról: Klinczko és Ehn 1 frt. Gaesalkról: Matheidesz Gusztáv 1 frt 20 kr. Visnyóról: Nagy József 2 frt 60 kr. Rimabányáról: Molnár Gusztáv 1 frt 60 kr. Dernóról: Csomor Gusztáv 51 kr., Föt. Szarka József plebános 1 frt, Kuzman Gusztáv 1 frt, Bartosik Géza 40 kr., többen 1 frt 39 kr. Ratkó-Bisztrórol: Kármán Ede 1 frt 52 kr. Rimaszombatból: Groó Vilmos 2 frt. Zádorfaláról: Szügyi László 2 frt. Összesen: 17 frt 62 kr. A három közlemény fösszege 144 frt 64 kr. — Levonva: a posta költség 23 kr. és a felhívás nyomtatása 3 frt 23 kr., összeg 141 frt 41 kr. Rimaszombat, 1883 jul. 3-án.

Groó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetmény.

1088. sz. — Mellyel közhírre tétetik, hogy a rimaszécsi közegezségi kerület körorvosa állásáról lemondván, annak választás utján betöltésére határidőül f. évi július hó 11-ik napjának d. e. 10 órája kitűzetik, miről a pályázni kívánóknak azzal értesítetnek, hogy orvos-tudori okleveleiket, felszerelt kérvényeiket legfellegb július hó 15-éig mulhatlan beadják ezen szbiróságnál; a megválasztandó körorvos fizetése 1000 frtban levén megállapítva, azért tartozván az illető körorvos beteget ingyen gyógykezeleni, azonban fuvarral mindenkor a betegek részéről látatván el — kivételével a havonként megejtendő — hivatalos utazásoknál, a midőn az illető orvos saját fogatján tartozik a kör beutazását eszközölni. — Kelt Feled, 1883. év június hó 25-én.

Sándor Béla, szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Gömörmezei tornallyai járásban rendszeresített Ragályi körorvosi állomásra, — mely lemondás folytán f. évi július hó 1-ső napjától üresedésben lesz, — pályázat nyitattik. A megválasztandó körorvosnak 1000 frt évi fizetés és az orvosi segélyt igénybe vevő egyes felektől járó természetbeni előfogat s esetleg ennek pénzbeli megtérítése, ugy és akként biztosittatik, hogy e fizetésért, a köréhez beosztott 13 községet havonként egyszer, az egészségügyi mozzanatok megfigyelése végett beutazni köteles, — látogatásért s az orvosi rendelvények kiadásáért, külön díjat föl nem számíthat. Az ezen állomást elnyerni kívánók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeket, — a választásra kitűzött határidő f. évi augusztus hó 1-ső napjáig hivatalomhoz Tornallyán beadni ne készenek.

Tornallya, 1883. június hó 23-án.

Batta Sámuel, szbiró.

Körlevél.

946. sz. — A kir. m. természetudományi társulat által egészségügyünk javítása érdekében kiadott Erisman-féle „Népszerű egészségtan” czimű munkájának a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak rendelkezésére boesított 500 példányból még 390 áll rendelkezésére. — Miért is a nevezett ministerium f. é. jun. 6-án 8362. sz. a kelt rendelethez értelmében felhívom tankerületem iskolaszékeit, hogy ezen a m. kir. egyetemi nyomda igazgatóságánál (Budapest I. kerület) 1 frton kapható beces munkát az iskolai és népkönyvtárak számára szerezzék meg.

Rimaszombat, 1883. jul. 1-én.

Groó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Szerkesztői üzenetek.

L. S. Várva vártuk és várjuk.
V. Gy. Jövő számunk hozza.

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Magán-hirdetések.

Haszonbéri hirdetés.

A kiskoru Károlyi Sarolta tulajdonához tartozó mintegy 40 hold szántóföld és rét s 360 hold legelőből álló kánói ingatlan vagyon haszonbérbe kiadandó. Az idő és egyéb feltételekre vonatkozólag felvilágosítást ad Ajnácskón.

1—3

Ebeczky Elek, gyám.

A gazdaközönségnek!

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek szives tudomására hozni, hogy semmiféle fáradságot nem kímélve, sikerült egy minden igényeknek megfelelő

gépjavító műhelyt

felszereltem, hol most már bárminemű nagyobb javítások, mint: gőzgépeken új tüzszekevények és esővek alkalmazása, stuczevolások és egész felszerelések — gyorsan és jutányosan — **jótállás mellett** eszközöltnék.

Ugyanez alkalommal nem mulasztom el ajánlani egészen újonnan berendezett gazdasági

gépraktáramat,

hol mindenféle **kézi- vagy járgányeséplő-gépek, rosták, triőrök, hármascék, Howard-féle vasboronák** stb. stb. a legnagyobb választékban — 10%-al olcsóbban mint a bárhol vásároltak — kaphatók.

Rimaszombat, 1883. jun. 15.

Szojka János, gépész.

Műhely és raktár: temető-utca 20. szám alatti házban.

3-*

rési jog külön-külön 1884. évi január hó 1-től számitandó háromévre

haszonbérbe

kiadatik.

Arverési határidőül **f. évi július hó 29-ik napjának d. u. 3 órája** Sajó-Gömör városházához tüzetvén ki, — felhivatnak az árverezni szándékozók, miszerint a fent kitűzött árverésen, bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

Bővebb értesítést bármikor alólirott előljároságnál nyerhetni.

Sajó-Gömör, 1883. június hó 27-én.

Záhonyi János,
körjegyző.

ifj. Deákpál András,
bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle nagyságu és színű, saját gyártmányu s közzénnel is fűthető

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Tamásfala, (u. p. Rimaszombat) 1883. június hó 4-én.

Andrik Sámuel,
kályhámester.

4-6

! Urak figyelmébe!

Alólirott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a nyári évadra a legújabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Eunélfogva felhivom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözeteket óhajtanak jutányos áron, szerencsétlenségnek megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész férfi- és gyermekruha** is kapható.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltnék.

Rimaszombat, 1883. jun. 8.

4-*

MAJOROSY RUDOLF, férfi-ruha készítő.

Haszonbéri hirdetés.

Mintán a Gömör-pányiti közbirtokosság tulajdonát képező, ugyanott létező koresma épület s italméresi jog haszonbérlete a folyó év december hó 31-én lejár. — **folyó év augusztus hó 1-én delelőtt 10 órakor** 350 frt ovadékpénz letétele mellett, s többlet ígérés útján, újonnan több évre bérbe adatik; miről a béreni ohajtók azon hozzáadással értesítetnek, hogy addig is bővebb felvilágosítást ad Gömör-Pányiton **Szentiványi Géza** közbirtokossági igazgató.

2-3

Haszonbéri hirdetés.

Sajó-Gömör város tulajdonát képező 112 hold szántóföld és rét, — 4 országos vásár jövedelme, — a „Vámház“-nevű koresma, és két féléves bormé-

KRONDORFI

Savanyu-Kút

STEFANIA

Koronaherczegnő forrás.

Trieszt, 1882
arany érem.

Szénsavdus természetes égv. asz-tali víz; hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainál.

Kütvállalat

KAHL és TÁRSA

KRONDORFBAN.

(Carlsbad mellett.)

Főraktár: Budapestem Emmerling és Rabsch-nál, (ezelőtt Radoczay és Bányai.) Koronaherczegnő-utca 11. sz. a fűszer-, esemege- és nagybani ásványvíz-kereskedésben. — Árjegyzékek kívánatra bérmentve. — Mindenemű megrendelések legpontosabban eszközöltnék.

6-10

Árverési hirdetés.

2668/1883. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Magas kincstár** végrehajthatónak **Csegöldi Judita** végrehajtást szenvedő elleni 95 frt 87 $\frac{1}{2}$ kr. tőke követelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. tszék területén levő Kánó községben fekvő a kánói b. sztkben foglalt Csegöldi Judita nevéen álló 43/b. 39/b. 457 hrsz birtokra az árverést 882 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi szeptember hó 1-ső napján d. e. 10 órakor a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni tognak. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 88 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bírósígnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. tszék mint tkvi hatóság, Rimaszombatban, 1883. május 29-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Dreher Antal-féle KIVITELI PALACZKSEREK

egyedül kaphatók és megrendelhetők csakis

DIETRICH és GOTTSCHLIG-nél Budapestem, vagy DREHER ANTAL-nál Kőbányán.

A nyáron át naponta háromszor friss töltés, a palaczkok töltése céljára eltett, legkitünőbb kiviteli palaczkserenek.

Ismét eladókat legnagyobb előnyökben és engedélyekben részesítjük.

Szives tudomásra.

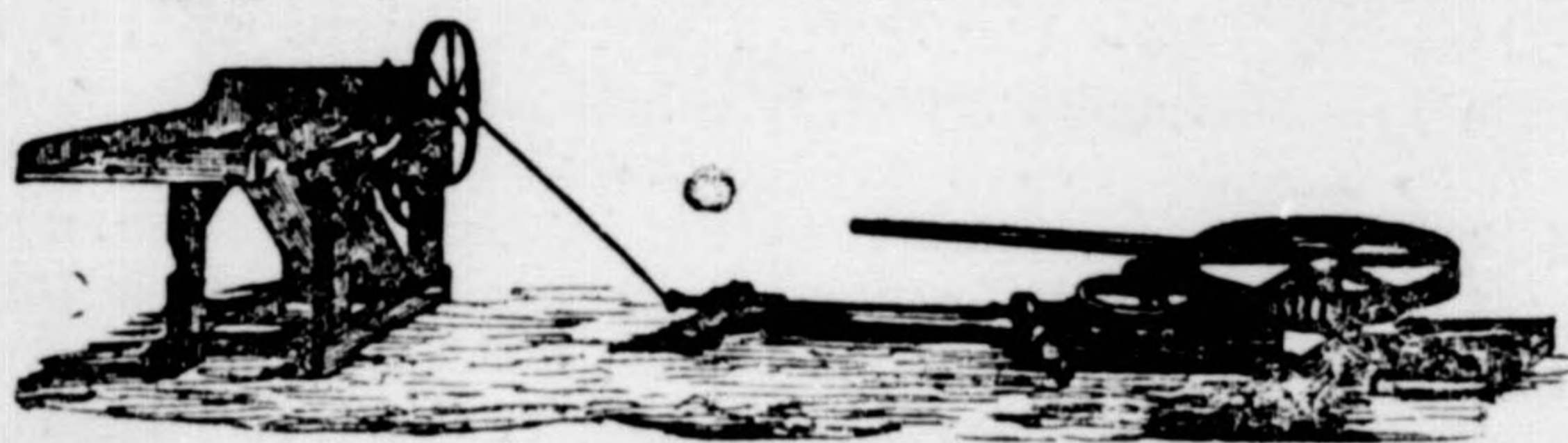
Azon t. cz. közönséget, mely csak Dreher-féle kiviteli sert fogyaszt, arra figyelmeztetjük, hogy csak azon palaczkserenek hamisítatlanságáért és eredetiségeért kezeskedünk, melyeknek vignetáin a „Dietrich és Gottschlig“ név világosan olvasható.

9-10

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán,

eperjesi-ut 6. szám, és Kassa mellett a Csermelyvölgyben.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával ezélszerűen és gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

- ☞ Cséplőkészleteit, könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.
- ☞ Kézi cséplőgépeit.
- ☞ Backer- és magtár-rostáit.
- ☞ Sorba- és szórvavető gépeit stb.

Csermelyvölgyi gépműhelyünkben (Kassa mellett) gépgyártmányaink **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen s bérmentve küldjük be.

5-5

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy 1883. april 26-án Rimaszombatban a **Tompa-utca 2-ik sz. a. házban**

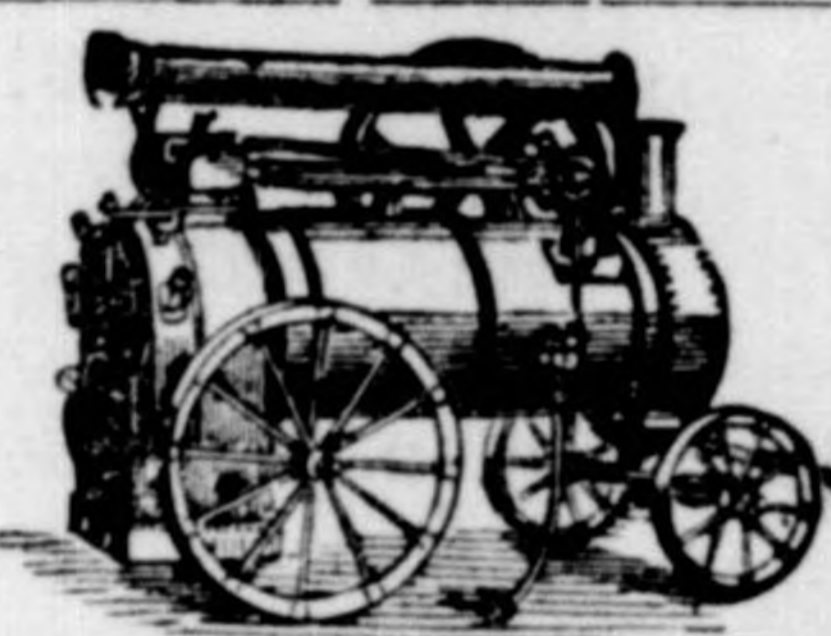
kovács-üzletet

nyitottam. — A nevezett üzleti téren már több évi tapasztalataim vannak, de különösen mint vizsgázott gyógykovács a lovak szabályszerű megvasalásában szerzett szakismereteim bátorítanak arra, hogy a n. é. közönség bizodal-mát kikérjem, azon biztosításom mellett, hogy a kor igényeinek megfelelőleg a legjutányosabban fogom becses megbízóimat kiszolgálni. — Azon reményben, hogy a n. é. közönség becses pártfogásába veend, vagyok a n. é. közönségnek

Teljes tisztelettel

Kovács János,
gyógykovács és kovács-iparos.

9-10

RANSOMES, HEAD és JEFFERIES

FÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

BUDAPESTEN.

GROSSMANN és RAUSCHENBACH első magyar gazdasági gépgyára

4-6

BUDAPESTEN.

Szives megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására a n. é. gazdaközönség tisztelettel felkértek.

